

Rezoluce 68. zasedání WHA (World Health Assembly)

k návrhu a programu posílení významu a zajištění neodkladné a nezbytné chirurgie a anesteziologické péče v globálním programu celkové péče o zdraví v současném tisíciletí

Česká odborná společnost ČSARIM obdržela e-mailem z Ženevy velmi pozitivní, podnětnou a zcela aktuální zprávu od prezidenta WFSA Davida Wilkinsona.

S radostí sděluje všem členským organizacím, že 25. května 2015 na 68. zasedání valného shromáždění WHA - Světové zdravotnické organizace byla přijata rezoluce o posilování významu i realizace akutní a nezbytné chirurgické péče a s ní těsně propojené anesteziologické péče/anestezie jako složek již přijatého globálního programu pro zajištění lidstva – všech obyvatel zdravotnickou péčí.

Návrh byl podán zeměmi: Austrálie, Keňa, Monaco, Nigérie, Rwanda, Senegal, Ukrajina, USA a Zambie. Uvedené zásadní rozhodnutí si vyžádalo v přípravné fázi řadu kontaktů, přesvědčování ve WHA strukturách i diskusí s mnoha světovými představiteli chirurgie.

Prezident WFSA hodnotí rozhodnutí z pohledu anesteziologie jako nejen aktuální, ale v daném oborovém směru i rozsahu a dopadu jako naprosto nejvýznamnější v současné době a pro dobu budoucí. Poprvé totiž figuruje anesteziologie a anesteziologická péče v odpovídajícím významovém kontextu s chirurgickými obory a výkony. **Jde o historický předěl v uznání zásadního významu anesteziologie a anesteziologické péče.**

Přijatý dokument je třeba vnímat jako začátek pro realizaci v dalších letech včetně přípravy a implementace celosvětově sjednocovaných základních postupů, odpovídajících znalostem, zkušenostem i možnostem členských zemí.

Vyžádá si spolupráci členských společností a WFSA uvítá v tomto směru návrhy i účinnou konkrétní pomoc.

WFSA nebude ve svých aktivitách postupovat izolovaně. Cíleně se bude obracet i na vlády příslušných zemí a na další nevládní organizace s návrhy konkrétní spolupráce.

Informace budou průběžně zveřejňovány na webových stránkách www.whsahq.org, budou referovány na regionálních i národních odborných akcích a výsledky budou uceleně předloženy 70. zasedání WHA v roce 2017.

Přijatý dokument uvádí ČSARIM v informativním výtahu a celé znění je uveřejněno na adrese z 68. zasedání WHA: http://apps.who.int/gbebwha/pdf_files/EB136/B136_CONF1-en.pdf s titulem

Posílení neodkladné a nezbytné chirurgické péče a anestezie jako složky v programu globálního zdravotnického pokrytí

(Strengthening emergency and essential surgical care and anaesthesia as a component of universal health coverage).

Celosvětově se každý rok provede více než 234 milionů chirurgických výkonů ve všech věkových skupinách a z řady různých indikací: patologický průběh porodu, vrozené vady, katarakty, nádory, diabetes mellitus, náhlé příhody břišní, popálení, poranění při domácích a průmyslových úrazech, při dopravních nehodách. Počty výkonů se budou v budoucnosti s nejvyšší pravděpodobností dokonce zvyšovat.

Mnoho chirurgicky / operačně léčitelných onemocnění je mezi patnácti vedoucími příčinami fyzického omezení a nevykonnosti; 11 % by mohlo být léčeno úspěšně operativně; nepříznivé podmínky tyto možnosti omezují především v zemích s nízkým a středním příjmem.

Více než 100 milionů obyvatel utrpí ročně poranění, více než 5 milionů z nich zemře v důsledku násilí a úrazu a 90 % z těchto případů připadá na země s nízkými a středními příjmy.

Více než 289 000 žen zemře ročně v souvislosti s porodem, přičemž 25 % z nich včetně novorozenců by mohlo být zachráněno včasným chirurgickým výkonem s bezpečnou anestézií.

Téma a jeho řešení zákonitě náleží do programu cílů současného tisíciletí v celém světě.

Chirurgická péče – akutní a nezbytná společně s anesteziologickou péčí náleží do společného základního balíčku zdravotnických služeb s podporou především těch základních nemocnic, které je budou poskytovat.

Program a řešení vyžadují stanovení včasných indikací, jednotné standardy a protokoly, odpovídající kvalitě péče, bezpečnosti pacienta/pacientky včetně monitorování, odpovídající farmakoterapie a technického vybavení.

Důraz na správné a včasné postupy se klade i při úrazech v těhotenství, u obětí násilných činů, u dětí.

Požadavky se vztahují i na náležitou analgezii. Je třeba si uvědomit, že až 83 % světové populace nemá k odpovídající analgetizaci přístup; ve 4 % jde o omezený přístup; pouze v 7 % indikací se podává analgezie podle současných odborných kritérií a doporučení a v 7 % údaje v tomto směru zcela postrádáme.

Zásadní význam je přikládán zajištění dostatečné finanční podpory a úhrady pro odborný zdravotnický personál, a to zejména v rozvojových zemích, včetně zajištění dostupnosti časně chirurgické péče a bezpečné anesteziologické péče.

Požadavek se vztahuje i na účinnou antimikrobiální strategii pro bezpečnou chirurgii s prevencí vývoje antimikrobiální rezistence.

Další položkou a výzvou v předloženém programu je určit správné místo pro paliativní péči a to pro průběh celého života, a vyčlenit pro tuto složku paliativní medicíny vhodnou medikamentózní strategii.

Práh pro počet odborných zdravotnických pracovníků je obecně požadován v poměru 2,28 na 1000 pacientů. V regionech a v případech, kdy nelze tohoto počtu dosáhnout, je možno jednoduchými a vyjmenovanými chirurgickými úkony pověřit odborný nelékařský zdravotnický personál.

Přijaté úkoly programu si vyžadují politickou i veřejnou podporu.

Doporučení členským zemím a státům

- Určit základní požadavky a stanovit jejich priority i timing pro chirurgii a anesteziologickou péči; zdůraznit v nich kvalitu, bezpečnost, dostupnost všem, kteří ji potřebují a jsou pro ně indikováni;
- Určit kapacitu a síť i úroveň a začlenění do celkové strategie péče o zdraví populace;
- Zajistit dostupnost vybavení pro chirurgickou i anesteziologickou péči;
- Vytvořit databáze pro jednotné statistické sledování
- Věnovat pozornost kvalitě, bezpečnosti a prevenci infekcí;
- Vytvořit základní standardy znalostí a dovedností, vybavení, infrastruktury, monitorování, dokumentace a hodnocení pro lékaře, sestry, porodní asistentky a další zdravotnický personál;
- Podpořit výukové programy i sjednocující systém získávání dovedností v chirurgické a anesteziologické péči;
- Organizovat a podporovat odborné akce;
- Vytvořit jednotný soubor sledovaných statistických údajů;
- Získat přehled o ekonomické náročnosti, nákladnosti i návratnosti;
- Zajistit odpovídající vybavení farmaky;
- Začlenit uvedený program chirurgický a anesteziologický do programu globální péče o zdraví obyvatelstva
- Získávat partnery pro podporu dané strategie.

Klíčová slova: Rezoluce 68. zasedání (WHA) pro chirurgickou a anesteziologickou péči ve 21. století

Key words: Resolution of the 68th WHA for surgical care and anaesthesia in 21st century